

Elżbieta Małgorzata Moskal

**Porty
w Szczecinie
i Świnoujściu**
naszą bramą do Europy

Materiały dydaktyczne

Szczecin 2017

Elżbieta Małgorzata Moskal

Urodzona w 1963 roku w Kielcach. Z wykształcenia mgr inż. elektryk, z zamiłowania informatyk. Z wyboru nauczyciel przedmiotów: zawodowych przedsiębiorczych i informatycznych. Absolwentka Wydziału Elektrycznego Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.

Od początku swojej kariery zawodowej związana ze szkolnictwem zawodowym – początkowo jako pracownik naukowy Wydziału Elektrycznego Politechniki Świętokrzyskiej i Wydziału Informatyki Politechniki Szczecińskiej (obecnie Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny). Były doradca metodyczny przedmiotów zawodowych.

Od 2012 roku pełni funkcję dyrektora Zachodniopomorskiego Centrum Edukacji Morskiej i Politechnicznej, placówki kształcącej na poziomie branży morskiej i odradzającego się przemysłu stoczniowego. Członek Zespołu ds. Gospodarki Morskiej i Logistyki Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Szczecin.

Elżbieta Małgorzata Moskal „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy – materiały dydaktyczne”, Szczecin 2017

Copyright © Elżbieta Małgorzata Moskal & Fundacja TPE

Wydawca: Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”

Wydawnictwo: nonomnis.pl

Projekt graficzny i skład: Przemysław Banasiewicz

Patronat: Marek Gróbarczyk, minister gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej

Publikacja została wydana dzięki wsparciu finansowemu:

Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, Szczecińskiego Parku Przemysłowego, Polskich Terminali SA oraz MS TFI, Partnerem oświatowym projektu są Zachodniopomorski Kurator Oświaty i Sekcja Oświaty Regionu Zachodniopomorskiego NSZZ „Solidarność”

ISBN 978-83-63139-42-1

PORTY W SZCZECINIE I ŚWINOUJŚCIU NASZĄ BRAMĄ DO EUROPY

SCENARIUSZ LEKCJI

TEMAT: Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy
GRUPA DOCELOWA: uczniowie gimnazjum i liceum

CZAS TRWANIA: 45 minut

I. Cele ogólne:

Celem ogólnym lekcji jest przedstawienie uczniom historii rozwoju i znaczenia Portów Morskich Szczecin – Świnoujście dla rozwoju regionu Pomorza Zachodniego.

II. Cele szczegółowe:

Po zakończonej lekcji uczeń:

- wymienia etapy rozwoju portu w Szczecinie w okresie do zakończenia II wojny światowej,
- wymienia etapy rozwoju portu w Świnoujściu w okresie do zakończenia II wojny światowej,
- wymienia etapy rozwoju portów w Szczecinie i Świnoujściu po przekazaniu ich administracji polskiej po zakończeniu II wojny światowej,
- wymienia minimum trzy daty związane z powojenną historią rozwoju portów Szczecin i Świnoujście,
- wymienia minimum trzy zawody portowe,
- identyfikuje się z regionem, w którym uczy się i mieszka,
- potrafi wypowiedzieć się na zadany temat,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji,
- współpracuje w zespole.

III. Metody pracy:

- pogadanka,
- metoda pogładowa – praca z filmem,
- metoda Jigsaw,
- mapa myśli.

IV. Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa.

V. Środki dydaktyczne:

- broszura „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”,
- film dołączony do materiałów dydaktycznych,
- arkusz testu sprawdzającego nabytą w trakcie lekcji wiedzę,
- komputer,
- projektor.

VI. Czas realizacji:

Czas trwania	Zadanie	Uwaga
2 minuty	<ul style="list-style-type: none">• Nauczyciel wcześniej przygotowuje salę do pracy w grupach Czynności organizacyjne	
5 minut	Sformułowanie tematu i wprowadzenie do tematu. <ul style="list-style-type: none">• Nauczyciel wprowadza uczniów w formie krótkiej pogadanki w tematykę związaną z największymi portami Pomorza Zachodniego. Korzystając z mapy geograficznej, wskazuje położenie najważniejszych portów morskich. W kilku słowach wyjaśnia, dlaczego zajmują się tym tematem: wskazuje na kierunek rozwoju województwa, konieczność poznania potencjalnego rynku pracy przez absolwentów gimnazjum i znaczenia wiedzy zdobytej na lekcji do wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości zawodowej. Wymienia nazwy zawodów portowych.	
3 minuty	<ul style="list-style-type: none">• Nauczyciel dokonuje podziału na 4-osobowe grupy i wyjaśnia metody pracy w grupach.• Nauczyciel rozdaje broszurę „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”, informuje uczniów, że praca oparta będzie na informacjach zawartych w broszurze i filmie stanowiącym jej uzupełnienie, oraz przedstawia cztery zagadnienia do przeanalizowania przez poszczególne grupy uczniów w grupie:	

16 minut	<ul style="list-style-type: none">• Prezentacja filmu. Podczas prezentacji uczniowie mogą sporządzać notatki dotyczące tematów przydzielonych im do opracowania, przygotowując się do dyskusji w grupach „ekspertów”. Mogą do tego celu wykorzystać przygotowane wcześniej arkusze z mapami myśli.	
10 minut	<ul style="list-style-type: none">• Zajęcia prowadzone są metodą aktywizującą Jigsaw. Uczniowie pracują w grupach tzw. eksperckich. Każda grupa dostaje do przestudiowania inną część lub inny aspekt tematu, działu programowego itp. Grupy mają za zadanie przedyskutować, rozpracować swoją część wiedzy. Każda osoba w grupie musi na tyle dobrze zrozumieć zagadnienie, żeby móc wytłumaczyć je innej grupie uczniów.• Każdy członek zespołu opracowuje swój temat (3 minuty). Uzupełnia mapę myśli.• Członkowie grup opracowujący te same tematy spotykają się w grupach „ekspertów”, dyskutują na przydzielony im temat, wyjaśniają wątpliwości, porządkują zdobytą wiedzę, planują, w jaki sposób efektywnie nauczyć kolegów ze swojej grupy oparowanej przez siebie partii materiału. Proponują po dwa pytania sprawdzające z każdego tematu, które umożliwią sprawdzenie stopnia opanowania tematu (3 minuty).• Uczniowie wracają do macierzystych grup. Następnie wzajemnie uczą się, przekazując zdobyte informacje (4 minuty).	

4 minuty	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie odpowiedziałni za opracowanie danego tematu zadają pytania. W ten sposób uczniowie samodzielnie kontrolują stopień opanowania całości materiału przez poszczególnych uczniów. Oceniają wiedzę dotyczącą całego tematu. Proponują oceny za aktywność grupy. 	
3 minuty	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel podsumowuje lekcję i ocenia aktywność uczniów. 	
2 minuty	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel przedstawia i omawia zadanie domowe. 	

VII. Zadanie domowe:

1. W ramach pracy domowej należy sporządzić w zeszytcie notatkę na podstawie uzyskanych w trakcie lekcji informacji oraz na podstawie broszury.
2. Dla chętnych:
 - Scharakteryzuj dwa wybrane przez siebie zawody portowe.
 - Rozwiąż test sprawdzający wiedzę zdobytą w trakcie zajęć i poszerzoną w domu na podstawie broszury.

SCENARIUSZ LEKCJI

TEMAT: Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy
GRUPA DOCELOWA: uczniowie gimnazjum i liceum
CZAS TRWANIA: 90 minut

I. Cele ogólne:

Celem ogólnym lekcji jest przedstawienie uczniom historii rozwoju i znaczenia Portów Morskich Szczecin – Świnoujście dla rozwoju regionu Pomorza Zachodniego.

II. Cele szczegółowe:

Po zakończonej lekcji uczeń:

- wymienia etapy rozwoju portu w Szczecinie w okresie do zakończenia II wojny światowej;
- wymienia czynniki wpływające na rozwój portu w Szczecinie w okresie do zakończenia II wojny światowej;
- wymienia etapy rozwoju portów w Szczecinie i Świnoujściu po przekazaniu ich administracji polskiej po zakończeniu II wojny Światowej;
- wymienia minimum trzy daty związane z powojenną historią rozwoju portów Szczecin i Świnoujście;
- ocenia znaczenie środowiska portowego w doprowadzeniu do zmiany sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce;
- wymienia atuty polskich portów morskich Szczecin i Świnoujście wpływające w chwili obecnej na możliwości rozwojowe regionu Pomorza Zachodniego;
- charakteryzuje wybrane zawody portowe;
- potrafi wypowiedzieć się na zadany temat;
- odpowiednio argumentuje swoje stanowisko.

III. Metody pracy:

- pogadanka,
- metoda pogładowa – praca z filmem,
- metoda grup roboczych i prezentacyjnych,
- mapa myśli.

IV. Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca grupowa.

V. Środki dydaktyczne:

- broszura „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”
- film dołączony do materiałów dydaktycznych,
- arkusz testu sprawdzającego nabytą w trakcie lekcji wiedzę,
- komputer,
- projektor.

VI. Przebieg lekcji:

Czas trwania	Zadanie	Uwaga
3 minuty	Czynności organizacyjne.	
10 minut	Sformułowanie tematu i wprowadzenie do tematu. <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel wprowadza uczniów w formie krótkiej pogadanki w tematykę związaną z największymi portami Pomorza Zachodniego. Korzystając z mapy geograficznej, wskazuje położenie najważniejszych portów morskich. Wyjaśnia w kilku słowach kierunki rozwoju województwa zachodniopomorskiego w branży stoczniowej. W kilku słowach wyjaśnia, dlaczego zajmują się tym tematem: wskazuje na konieczność poznania potencjalnego rynku pracy przez absolwentów gimnazjum i znaczenie wiedzy zdobytej na lekcji do wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości zawodowej. 	
5 minuty	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel dokonuje podziału na 6 grup i wyjaśnia metody pracy w grupach metoda grup roboczych i prezentacyjnych. • Nauczyciel rozdaje broszurę „Porty w Szczecinie i Świnoujściu naszą bramą do Europy”. Informuje uczniów, że praca oparta będzie na informacjach zawartych w broszurze i filmie stanowiącym jej uzupełnienie, oraz przedstawia cztery zagadnienia do przeanalizowania przez uczniów w grupie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa I: Etapy rozwoju i czynniki wpływające na rozwój portu w Szczecinie przed II wojną światową. 	

16 minut	<ul style="list-style-type: none"> • Tematy prezentowane są przez cały okres trwania lekcji na ekranie w formie mapy myśli. • Nauczyciel rozdaje uczniom mapy myśli, które posłużą im do sporządzania notatek. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Grupa II: Etapy rozwoju i czynniki wpływające na rozwój portu w Świnoujściu przed II wojną światową. 3. Grupa III: Porty Szczecina i Świnoujście w powojennej Polsce. 4. Grupa IV: Stocznio w protestach robotniczych po drugiej wojnie światowej. 5. Grupa V: Perspektywy rozwoju portów Szczecina – Świnoujście. 6. Grupa VI: Charakterystyka zawodów stoczniowych. 	
40 minut	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie, pracując w grupach roboczych, zapoznają się z przydzielonymi im materiałami, robią notatki (mapa myśli), przygotowują się do zapoznania kolegów z innych grup ze zdobytymi informacjami; nauczyciel nadzoruje pracę grup (czas trwania 10 minut). • Uczniowie (zgodnie z przyjętymi założeniami) zmieniają grupy (np. z osoby z każdej grupy przechodzą do nowych zespołów), dzieli się rezultatami swej pracy. Nauczanie kolegów odbywa się w nowych grupach (prezentacyjnych). Uczniowie przekazują kolegom, czego się dowiedzieli, oraz uzyskują od kolegów nowe informacje; sporządzają też notatki (powinny one zawierać informacje, kto był „nauczycielem” danego zagadnienia); praca w nowych grupach trwa ok. 7 minut – po 7 minutach sytuacja powtarza się (trwa wymiana składów grup). 		
5 minut	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel podsumowuje lekcję, odwołując się do materiału filmowego, i zachęca uczniów do kontynuowania nauki w szkołach przygotowujących kadry morskie, wskazując na braki kadrowe i potrzeby branży morskiej. 		

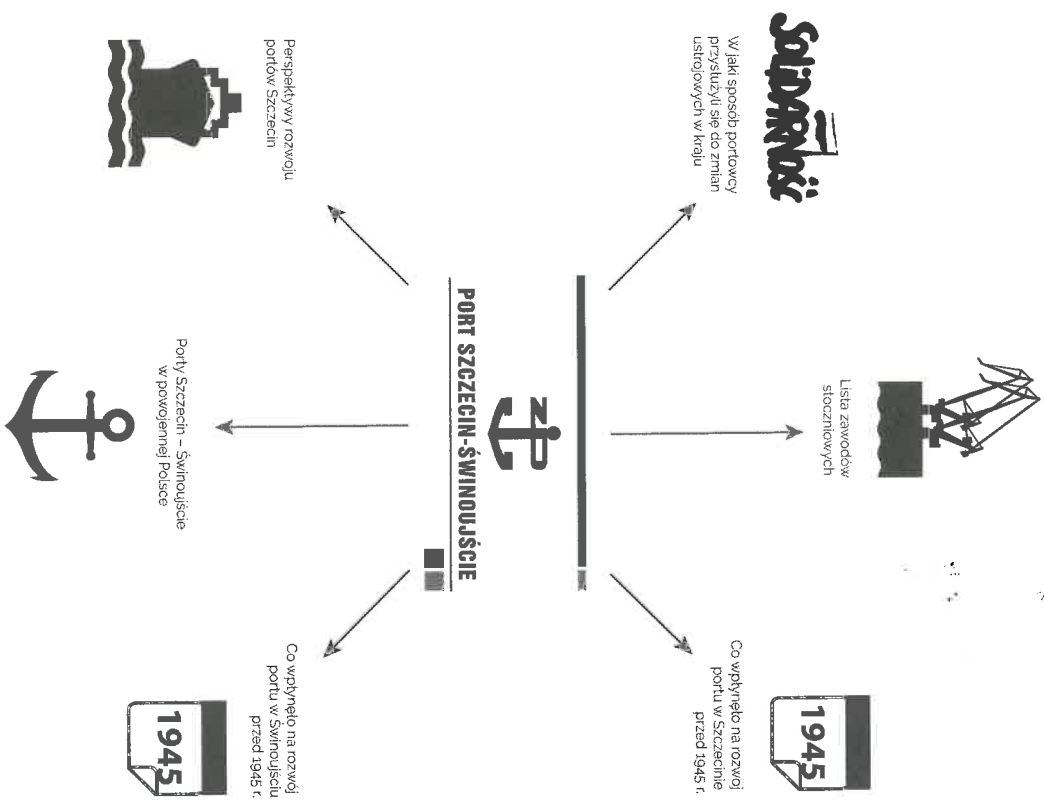
	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel ocenia aktywność uczniów wg wcześniej ustalonych kryteriów. Można wziąć szczególnie pod uwagę przy ocenie – uczniów „nauczycieli” w grupach prezentacyjnych. 	
8 minut	<ul style="list-style-type: none"> Test sprawdzający wiedzę zdobyta podczas zajęć (załącznik nr 2 – przykładowy test wiedzy). Ewaluacja przeprowadzona może być w jednej z trzech form: <ol style="list-style-type: none"> Uczniowie rozwiązują test pisemnie, Nauczyciel kieruje ustnie pytania do uczniów Uczniowie w parach zadają sobie nawzajem pytania testowe. 	
2 minuty	Omówienie zadania domowego.	

VII. Zadanie domowe:

Na podstawie dostępnych materiałów oraz źródeł internetowych opisz znaczenie programu „12,5 metra dla Szczecina” dla rozwoju miasta Szczecin i regionu Pomorza Zachodniego.

Załączniki do materiałów dydaktycznych

Załącznik 1 – Mapa myśli

Załącznik 2 – Test wiedzy z kluczem odpowiedzi

Polskie Porty w Szczecinie i Świnoujściu	Imię
	Nazwisko
	Klasa

Zaznacz prawidłową odpowiedź poprzez wstawienie znaku x w odpowiednim kwadracie. Możesz zaznaczyć tylko jedną odpowiedź. Jeśli pomylisz się, zakreśl kółkiem błędny odpowiedź i zaznacz prawidłową.

- Czym zajmuje się doker?**
 - zatrudnieniem towarów drobnicowych na statkach, jego rozmieszczaniem w ładowniach i wyładowywaniem
 - przeladunkiem, transportem i składowaniem towarów
 - organizuje przewóz, wystawia dokumenty spedycyjne
 - sprawny przepływem materiałów i surowców między poszczególnymi firmami
- W którym wieku wzrosło znaczenie portu w Szczecinie na Pomorzu?**
 - X
 - XVI
 - XIII
 - XIX
- Co wpłynęło na rozwój i wzrost znaczenia portu w Szczecinie w XIX wieku?**
 - rozwój transportu kolejowego
 - zmiana rodzaju przeladowywanych towarów
 - działania wojenne
 - działania polityczne króla Prus Fryderyka Wilhelma I
- W którym wieku powstaje port w Świnoujściu?**
 - XX
 - XVIIII
 - XVI
 - XIX

- Jakie znaczenie miało oddanie do użytku w roku 1880 Kanału Cesar-skiego?**
 - skrócenie żeglugi pomiędzy Szczecinem i Świnoujściem
 - umożliwienie nadanie praw miejskich Świnoujściu
 - umożliwilo budowanie kamiennych falochronów
 - różnicowanie przeladowywanych w porcie Szczecin towarów

- Do jakiej głębokości planowane jest podgłębienie toru wodnego, co pozwoli na przyjmowanie przez port w Szczecinie większych jednostek?**

- 10 m
- 15 m
- 9,15 m
- 12,5 m

- Co przechowuje elewator Ewa?**

- zboże
- węgiel
- ruda
- drewno

- W którym roku podpisano porozumienie o przekazaniu szczecińskiego portu administracji polskiej?**

- 17 września 1947 roku
- 17 września 1945 roku
- 26 lutego 1946 roku
- 5 lipca 1945 roku

- Kiedy rozpoczął się najdłuższy strajk środowiska portowego?**

- 17 sierpnia 1988 roku
- 17 sierpnia 1981 roku
- środowisko portowców nie angażowało się w protesty

- Wymień co najmniej 3 atuty kompleksu portowego Szczecin - Świnoujście:**

.....

.....

.....

.....

